



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 48/2025-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **MAJES výťahy a eskalátory, a.s. v reštrukturalizácii**, Bojnická 18, Bratislava, IČO 35 770 732, zastúpeného Kinstellar, s. r. o., Hviezdoslavovo námestie 13, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 33Up/347/2024 z 10. septembra 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 25. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 46 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením okresného súdu sp. zn. 33Up/347/2024 z 10. septembra 2024. Napadnuté rozhodnutie navrhuje zrušiť, vrátiť vec na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania v konaní pred ústavným súdom.

2. Sťažovateľ sa návrhom na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní voči žalovanému úspešne domáhal uloženia povinnosti zaplatiť 84 163,51 eur s príslušenstvom. Upomínací platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť 18. mája 2024, keďže žalovaný odpor v zákonnej lehote nepodal (ďalej len „platobný rozkaz“).

3. Žalovaný návrhom z 2. júla 2024 požiadal súd o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odporu proti platobnému rozkazu odôvodnenú práceneschopnosťou trvajúcou v mesiacoch máj a jún 2024, ktorá mu znemožnila prevziať platobný rozkaz a vykonať úkony smerujúce k podaniu odporu (ďalej len „návrh“). Spolu s návrhom žalovaný predložil potvrdenie všeobecnej lekárky [REDACTED] z 2. júla 2024 v znení „Potvrdzujem, že menovaný od 15. 4. 2024 do 1. 7. 2024 zo zdrav.

dôvodov nebol spôsobilý na podanie odporu a zdravotný stav mu neumožňoval vyhľadať a splnomocniť advokáta.“.

4. Žalovaný následne k návrhu 22. júla 2024 doplnil lekársku správu [REDAKOVANÉ] vytvorenú 19. júla 2024, v ktorej lekár (oftalmológ) uvádza, že doba liečenia žalovaného bola do 21. júna 2024 s následnou dobou 1 až 3 týždňov dobou obnovenia funkcie zreničky oka žalovaného.

5. Sťažovateľ uvádza, že napriek tomu, že ho okresný súd nevyzval na podanie vyjadrenia k návrhu žalovaného, doplneného podaním z 22. júla 2024, sťažovateľ z vlastnej iniciatívy vyjadrenie 24. júla 2024 predložil.

6. Žalovaný následne 15. augusta 2024 doložil ďalšie tri lekárske správy [REDAKOVANÉ] (lekár – oftalmológ) z 15. apríla 2024, 19. apríla 2024 a 30. apríla 2024.

7. Okresný súd vyhovel návrhu žalovaného a napadnutým rozhodnutím mu odpustil zmeškanie lehoty na podanie odporu voči platobnému rozkazu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ argumentuje tým, že okresný súd viackrát závažne porušil ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), a to tým, že (i) nevyzval sťažovateľa na vyjadrenie sa k návrhu žalovaného na odpustenie zmeškania lehoty, ktoré sťažovateľ podal iniciatívne, následne (ii) nevyzval sťažovateľa na vyjadrenie sa k dodatočne predloženým dôkazom zo strany žalovaného, (iii) okresný súd nenariadením pojednávania nevytvoril sťažovateľovi priestor na procesnú obranu voči návrhu a dôkazom, (iv) zo strany okresného súdu nebol určený presný dátum odpadnutia prekážky, pre ktorú žalovaný zmeškal lehotu na podanie odporu a (v) napadnuté rozhodnutie nedostatočne a svojvoľne odôvodnil, pričom na námietky sťažovateľa v ním podanom vyjadrení neprihliadol.

9. V časti tvrdeného nezákonného postupu okresného súdu a nedostatočného a svojvoľného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia sťažovateľ uvedené odôvodňuje nevysporiadaním sa s nezákonnosťou a okolnosťami vzniku lekárskeho potvrdenia [REDAKOVANÉ], v ktorom absentuje konkrétny zdravotný dôvod, pre ktorý žalovaný žiadal o odpustenie zmeškania lehoty, a, naopak, lekárka sa vyjadruje k právnej otázke, a to (ne)možnosti podať odpor žalovaným namiesto vyjadrenia sa k jeho zdravotnému stavu.

10. Sťažovateľ v tejto súvislosti namieta, že okresný súd sa nevysporiadal ani s námietkami sťažovateľa smerujúcimi k tomu, že žalovaný svoj návrh najskôr preukazoval lekárskou správou od [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], ktorá však nepreukazovala úraz žalovaného a jeho následnú zdravotnú nespôsobilosť a uvedené bolo žalovaným preukázané až dodatočne doloženými lekárskejšími správami [REDAKOVANÉ] v mesiaci august 2024. Kládne tak otázku, prečo by žalovaný žiadal o lekárske potvrdenie iného lekára ako toho, ktorý ho ošetroval, predpísal liečbu a určil ho zdravotne nespôsobilým ([REDAKOVANÉ]). Podľa jeho názoru uvedené malo vyvolať na strane súdu pochybnosti, na základe ktorých mal nariadiť pojednávanie na účel ich odstránenia, resp. vysvetlenia. V tomto smere poukazuje na princíp kontradiktórnosti a vzhľadom na to, že rozporoval skutočnosť a dôkazy v návrhu žalovaného, mal sa nimi okresný súd zaoberať.

11. Sťažovateľ namieta prípustnosť dodatočne predložených dôkazov a zastáva názor o neudržateľnosti názoru vysloveného okresným súdom v bode 18 napadnutého rozhodnutia, v ktorom uviedol, že § 122 CSP nebráni, aby účastník žiadajúci o odpustenie zmeškania lehoty dodatočne doložil dôkazy preukazujúce ním tvrdené skutočnosti, a to či z vlastnej vôle, alebo na základe výzvy súdu. Sťažovateľ poukazuje na procesnú diligenciu sporových strán a aplikáciu sudcovskej koncentrácie konania a podľa jeho názoru je absolútne v rozpore s § 122 CSP a lehotou tam určenou záver okresného súdu umožňujúci žalovanému dodatočne vytvárať a zabezpečovať dôkazy po uplynutí lehoty na podanie návrhu. Postup súdu, ktorý na tieto dôkazy prihliadol, sťažovateľ považuje za arbitrárny a keďže nedošlo k jeho riadnemu vysvetleniu, skutkové a právne posúdenie napadnutého rozhodnutia je svojvoľné a nedostatočne odôvodnené.

12. Sťažovateľ namieta aj explicitné neurčenie dátumu, kedy odpadla prekážka, pre ktorú žalovaný zmeškal lehotu na podanie odporu, a namieta, že okresný súd sa uspokojil s tým, že k návrhu na odpustenie zmeškania lehoty došlo v období 1 – 3 týždňov, v ktorom podľa [REDACTED] malo dôjsť k obnoveniu funkcie zreničky oka. Neustálenie dátumu odpadnutia prekážky má za následok, že napadnuté rozhodnutie je nielen nezákonné, ale aj arbitrárne.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení ním označených základných práv napadnutým rozhodnutím tým, že okresný súd vyhovel návrhu žalovaného a odpustil mu zmeškanie lehoty na podanie odporu proti platobnému rozkazu, čo negatívne zasiahlo do právnej istoty sťažovateľa, keď došlo k zrušeniu pôvodne právoplatného platobného rozkazu.

14. V úvode ústavný súd poznamenáva, že v zmysle jeho judikatúry sa v konaniach o ústavnej sťažnosti zásadne preskúmavajú len také právoplatné rozhodnutia, ktorými sa konanie vo veci samej skončilo (IV. ÚS 361/2010). Základné právo na súdnu ochranu je „výsledkové“, čo znamená, že mu musí zodpovedať proces ako celok. Skutočnosť, či namietané konanie vykazuje znaky spravodlivého procesu, závisí od celého konania a konečného rozhodnutia všeobecných súdov (III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Z tohto pohľadu sa posudzované konanie v celku javí ako spravodlivé, keďže sťažovateľ môže v pokračujúcom konaní pred súdom reálne uplatniť všetky svoje práva (k uvedenému pozri aj II. ÚS 176/2024).

15. Napadnutým rozhodnutím okresný súd odpustil žalovanému zmeškanie lehoty z dôvodu úrazu oka, ktoré mu znemožnilo o. i. používať elektronické zariadenia, čím žalovaný neprebral platobný rozkaz doručený mu do elektronickej schránky, ktorý sa doručil fikciou, a následne zmeškal lehotu na podanie odporu.

16. Ústavný súd poznamenáva, že § 122 CSP umožňuje reflektovať na rôznorodé situácie majúce objektívny charakter, v dôsledku ktorých účastník konania zmešká úkon, z ktorého je následne vylúčený. Svojou podstatou dané ustanovenie predstavuje procesný korektív, ktorým konajúci súd môže odstrániť neprimeranú tvrdosť zákona vo vzťahu k tomu, kto o odpustenie zmeškania lehoty požiada. Vzhľadom na zameranie argumentácie sťažovateľa, ktorý v postupe okresného súdu vzhláda na porušenie princípu rovnosti a kontradiktórnosti konania, ústavný súd uvádza, že § 122 CSP primárne upravuje vzťah medzi účastníkom konania (prípadne zástupcom alebo procesným opatrovníkom), ktorý zmeškal lehotu na vykonanie úkonu, z ktorého bol vylúčený, a konajúcim

súdom (v ktorého diskrečnej právomoci je zmierniť neprimeranú tvrdosť zákona voči tomuto účastníkovi, ak sú tu objektívne dôvody, pre ktoré lehotu zmeškal), a nie vzťah medzi stranami sporu navzájom. Až sekundárne sa tento inštitút svojimi účinkami (odpustením zmeškania lehoty) dotkne aj právneho postavenia druhého účastníka konania (v posudzovanej veci tým, že pôvodne právoplatný platobný rozkaz sa stane znovu „neprávoplatným“). Vzhľadom na primárny charakter tohto inštitútu nie je správnym názor sťažovateľa, že okresný súd bol povinný ho vyzvať na vyjadrenie sa k návrhu, resp. k žalovaným dodatočne predloženým dôkazom, a rovnako tak sa okresný súd nedopustil pochybenia, pokiaľ nenariadil pojednávanie na rozhodnutie o návrhu na odpustenie zmeškania lehoty. Uvedené mu Civilný sporový poriadok neukladá.

17. K argumentácii sťažovateľa týkajúcej sa pochybenia súdu tým, že neurčil explicitne dátum, kedy došlo k odpadnutiu prekážky, ústavný súd poukazuje na bod 17 napadnutého rozhodnutia, v ktorom okresný súd akceptovateľným spôsobom vysvetlil posúdenie návrhu žalovaného ako včasného, keďže tento bol podaný v rámci lehoty, v ktorej malo podľa lekárskeho potvrdenia [REDAKOVANÉ] dôjsť k obnoveniu funkcie zreničky jediného funkčného oka žalovaného. V tomto smere ústavný súd poukazuje na to, že pokiaľ by aj prekážka u žalovaného odpadla hneď nasledujúci deň po ukončení liečby, návrh z jeho strany bol podaný 2. júla 2024, t. j. v rámci pätnásťdňovej lehoty v zmysle § 122 CSP.

18. K námietke sťažovateľa, podľa ktorej sa okresný súd nevysporiadal s jeho argumentáciou týkajúcou sa nezákonnosti lekárskeho potvrdenia [REDAKOVANÉ], resp. absencie zdravotnej prekážky brániacej žalovanému podať odpor v zákonnej lehote, ústavný súd uvádza, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že existencia objektívnej prekážky spočívajúcej v zdravotnom stave bola okresným súdom potvrdená z dodatočne predložených lekárskeho potvrdení [REDAKOVANÉ]. V tomto smere nesúhlas sťažovateľa s posúdením dodatočne predložených dôkazov ako včasných nemá oporu v právnej úprave Civilného sporového poriadku. Subjekt, ktorý nepriloží dôkazy na preukázanie prekážky, v dôsledku ktorej zmeškal lehotu, spolu s návrhom na odpustenie jej zmeškania, sa nepochybne vystavuje riziku, že konajúci súd rozhodne bez týchto dôkazov a návrhu nevyhoví. Ak však sťažovateľ poukazuje na nedodržanie sudcovskej koncentrácie konania, je potrebné uviesť, že táto je fakultatívna, a teda (ne)prihliadnutie na prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany je na úvahe súdu, ktorý reflektuje predovšetkým princíp hospodárnosti konania. Uvedenému zodpovedajú aj dôvody, pre ktoré by na ne nemal prihliadnuť, medzi ktoré patrí najmä potreba nariadenia pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu (§ 153 ods. 2 CSP), čo však nie je tento prípad. V postupe okresného súdu, ktorý zohľadnil dodatočne predložené dôkazy preukazujúce žalovaným tvrdenú prekážku, poukazom na to, že § 122 CSP nevylučuje ich zohľadnenie, ústavný súd nevzhliada svojvoľnosť.

19. Ústavný súd dospel k záveru, že námietky sťažovateľa neodôvodňujú prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, pretože sú zjavne neopodstatnené. Za zjavne neopodstatnenú považuje sťažnosť, v ktorej uplatnené námietky nie sú spôsobilé spochybniť ústavnosť namietaného uznesenia. Ide o situácie, keď ústavnej sťažnosti chýba ústavnoprávna dimenzia, čo je aj prípad sťažovateľa. Ako už uviedol, v ďalšom konaní je sťažovateľ oprávnený uplatniť všetky svoje práva. Preto ústavný súd ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

20. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu